

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก :
กรณีศึกษาตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม
COST AND RETURN ON INVESTMENT OF LOTUS CULTIVATION FOR CUT FLOWER :
A CASE STUDY OF KHLONGYONG, PUTTAMONTHON, NAKHONPATHOM

จรินทร์ นามขาน¹

Email : nam_khan@hotmail.com

สุรรัตน์ สหุณา²

Email : Dew007777@hotmail.com

¹อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก: กรณีศึกษาตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอกของเกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาบัวตัดดอก ของเกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม

การศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถาม สอบถามเกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม ที่ประกอบอาชีพการทำนาบัวตัดดอกจำนวน 21 ราย โดยเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากการพิจารณาเห็นว่าเกษตรกรมีวิธีการจัดการเกี่ยวกับการปลูกบัวตัดดอกไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 7,185 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 8,779 บาทต่อไร่ อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน 1.22 เท่า อัตรากำไรต่อยอดขาย 0.55 เท่า อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) 0.90 เท่า และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) 3.33 เท่า และมีจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 35 ไร่ ต้นทุนการทำนาบัวตัดดอกประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ต้นทุนค่าวัสดุปีร้อยละ 1.93 ต้นทุนค่าแรงงานร้อยละ 34.02 และต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตร้อยละ 64.05

คำสำคัญ ต้นทุน, ผลตอบแทน, เกษตรกร

Abstract

The quantitative research of Cost and Return on Investment of Lotus cultivation for cut flower: A Case Study of Khlongyong, Puttamonthon, Nakhonpathom aims 1)to study cost and return on investment of Lotus cultivation for cut flower of the farmers at Khlongyong, Puttamonthon, Nakhonpathom and 2)to analyze the cost structure and return on investment of Lotus cultivation for cut flower of the farmers in this area.

The samples consisted of 21 participants who were farmers at Khlongyong, Puttamonthon, Nakhonpathom having Lotus cultivation for cut flower which have the area. The questionnaire was used as an instrument for data collection, and purposive sampling

method was considered using since the farmers did not have different management methods of Morning glory.

The results of the independent study showed that the average cost was 7,185 Baht/rai while the average net profit was 8,779 Baht/rai. Net profit to cost ratio was 1.22 while net profit to sales ratio was 0.55 Return on investment (ROI) and return on asset (ROA) were at 0.90 and 3.33 , respectively, and the break-even point was 35 unit. Costs of Morning glory comprised 3 important costs which were 1.93 of raw material cost, 34.02 of labor cost, and 64.05 of production cost.

Keywords Cost, Return, Farmers

บทนำ

บัวตัดดอก เป็นเป็นพันธุ์ไม้ที่มีมาช้านาน มีอิทธิพลต่อความเชื่อ ลัทธิศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เช่น ชาวไทยส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาพุทธนิยมนำดอกบัวที่แสดงถึงความบริสุทธิ์มาบูชาพระ นิยมนำไปใช้ในพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา ทั้งยังเป็นแบบในเชิงศิลปวัตถุสถานต่างๆ และโบราณสถานต่างๆ มักนิยมทำเป็นรูปทรงดอกบัว ดอกบัวจึงมีบทบาทต่อชีวิตคนไทยมาก

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ยังยึดอาชีพเกษตรกรรม ในขณะที่ประชากรในประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกวัน วิวัฒนาการของโลกได้เปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น ความเร่งรีบ แข่งขันกับเวลา นั้นหมายความว่า ความต้องการในการบริโภคย่อมสูงขึ้นตาม แต่เกษตรกรผู้ผลิตอาหารมาให้ผู้บริโภคไม่ได้สูงขึ้นตาม เนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป คนขายแรงงานมากขึ้น ที่ดินทำการเกษตรน้อยลง โรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นและสิ่งที่ส่งผลตามมา คือค่าครองชีพที่สูงขึ้น คนหันมาทำการเกษตรน้อยลง และคนที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น วิวัฒนาการการปลูกแตกต่างจากสมัยก่อนที่ต้องมีการใส่ปุ๋ยเคมี และฉีดยาฆ่าแมลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่ผลผลิตน้อย เนื่องจากปัจจัยสภาพอากาศที่ค่อนข้างร้อน ปลูกพืชผลไม่ค่อยได้ผลผลิตที่ดี ทำให้ประสบปัญหาอื่นๆตามมา ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้ ทำให้คนมาทำเกษตรกันน้อยลง

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการเกษตร ก็ต้องมาจากผลตอบที่สามารถทำให้การดำเนินชีวิตของเกษตรกรเป็นไปด้วยดี จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน โดยเริ่มจากพื้นที่ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งยังเป็นพื้นที่สีเขียว มีการทำเกษตรกันอยู่ โดยพืชที่ปลูกในพื้นที่ ได้แก่ การทำนาข้าว การทำนาบัว การทำสวนดอกกล้วยไม้ ทำสวนผัก ทำสวนผลไม้ ทั้งพืชล้มลุกและพืชยืนต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของของการทำนาบัวตัดดอก เนื่องจากบัวตัดดอกเป็นไม้ดอกที่ปลูกได้ทุกฤดูกาล และดอกบัวจัดเป็นไม้ดอกที่มีความต้องการใช้ในทุกเทศกาล เนื่องจากประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธ จึงนิยมนำดอกบัวมาทำบุญ ถวายพระ ใส่แจกัน ไหว้พระ

บัวเป็นไม้ดอกที่ขึ้นตามแหล่งน้ำที่ถ่ายเทได้ดี การปลูกไม่ยากและเจริญเติบโตได้เร็ว ดังนั้นเกษตรกรบางรายที่ทำนาข้าว และประสบปัญหาหาราคาข้าวตกต่ำ ก็หันมาทำนาบัว ซึ่งปลูกง่ายและราคาดี ขายได้ตลอดทั้งปี ปัจจุบันนิยมปลูกบัวหลวงและบัวฉัตร เพื่อตัดดอกจำหน่าย หรือบางนาอาจจะเอาดอกไว้จวนดอกแก่ แล้วเก็บฝักบัวจำหน่าย ซึ่งฝักบัวสามารถรับประทานได้ และสามารถแกะเมล็ดไปทำขนมได้อีกด้วย โดยฝักบัวจะจำหน่ายเป็นกำ กำละประมาณ 10 ฝัก ซึ่งจะมีพ่อค้าคนกลางมารับ หรือบางนา อาจจะปลูกแล้วเก็บฝักไปจำหน่ายเองตามตลาด

เกษตรกรที่ทำนาบัวส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคกลาง เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่ม มีน้ำตลอดทั้งปี ซึ่งส่วนมากจะปลูกบริเวณแถบชานเมือง เช่น จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี เพราะใกล้ตัวเมืองทำให้สะดวกในการนำผลผลิตเข้ามาจำหน่าย ในตลาดดอกไม้ในกรุงเทพฯ เช่น ตลาดปากคลองตลาด พันธุ์บัวที่นิยมปลูกเป็นไม้ตัดดอก คือ บัวหลวงและบัวฉัตร ซึ่งบัวหลวงเป็นพันธุ์บัวดั้งเดิมที่ปลูกกันมานาน ส่วนบัวฉัตรเป็นพันธุ์บัวที่มาทีหลัง เป็นที่นิยมปลูกเนื่องจากบัวฉัตรให้ผลผลิตที่ดก ทำให้ไม่เกิดการขาดแคลนบัว

ดังนั้นเกษตรกรที่ทำนาบัว ควรมีการวางแผนในการปลูก สำหรับต้นทุนที่จ่ายไปกับผลตอบแทนที่จะได้รับกลับมา ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่พูดคุยและสัมภาษณ์ทำแบบสอบถามเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 21 ราย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ทำนาบัว ได้ทราบว่าควรลดต้นทุนใดบ้าง เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น อันจะส่งผลให้คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของเกษตรกรที่ทำนาบัวดีขึ้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้เกษตรกรสามารถคำนวณต้นทุนเบื้องต้นได้ เพื่อช่วยในการวางแผนการทำนาบัวให้มีต้นทุนที่ต่ำ และได้ผลตอบแทนที่ดีต่อไป

เหตุผลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลในพื้นที่ตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม เนื่องจากผู้วิจัยได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มานาน ตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน เห็นวิถีชีวิตของเกษตรกรในการเพาะปลูก เปรียบเทียบกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร ซึ่งมองเห็นว่า เกษตรกรบางรายมีหนี้สินมาก ผู้วิจัยจึงเริ่มจากการศึกษาการทำนาบัวตัดดอก ซึ่งบิดาของผู้วิจัยก็ได้ทำการเพาะปลูกอยู่ในช่วงเวลาที่ได้ทำการวิจัย ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาว่าต้นทุนและผลตอบแทนของทำนาบัวตัดดอก เพื่อเป็นการวางแผนให้มีรายได้สูง ต้นทุนต่ำ เมื่อหาข้อมูลและได้สรุปผลการวิจัยและนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เกษตรกรได้ทราบและมีการวางแผนต้นทุนและผลตอบแทนของตนเองเบื้องต้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก ของเกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาบัวตัดดอก ของเกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำนาบัวตัดดอก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ด้วยการสอบถามต้นทุนและผลตอบแทน ในการการลงทุนทำนาบัวตัดดอก จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 21 ราย ในพื้นที่ตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่ทำนาบัวในตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 21 ราย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สืบหาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์และ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ค้นคว้าและรวบรวมจากรายงานการศึกษาเอกสาร และข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นต้น

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม กล้องถ่ายภาพ กล้องบันทึกVDO เป็นต้น

การทบทวนวรรณกรรม

ดวงรัตน์ กาญจนเจริญ (2552) จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนทุกฤดู พบว่าผลตอบแทนในฤดูร้อนสูงสุด เปรียบเทียบกับผลตอบแทนในฤดูฝนกับฤดูหนาวพบว่า ฤดูหนาวให้ผลตอบแทนต่ำกว่าฤดูฝน ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างพันธุ์บัวหลวง กับพันธุ์บัวฉัตรในแต่ละฤดู ผลตอบแทนบัวหลวงสูงกว่าผลตอบแทนของบัวฉัตรทั้งในฤดูร้อนและฤดูฝน แต่ในฤดูหนาวบัวฉัตรจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าบัวหลวง ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรผู้ทำนาบัว คือ ต้นทุนค่าสารเคมีสูง อีกทั้งเกษตรกรไม่มีความรู้ดีในเรื่องวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชให้ได้ผลดีจึงอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ฉะนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความรู้ทางด้านการดูแลรักษา โดยเฉพาะในด้านการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและปลอดภัยแก่ผู้ใช้

ดุชนฎี พรหมทัต (2559) ผลงานวิจัยเรื่อง ต้นทุน ผลตอบแทนและวิธีการตลาดผักปลอดภัย: กรณีศึกษาผักบึงจัน ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนและผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ต่อรุ่น มีดังนี้ ต้นทุนรวมทั้งหมด 9,799.92 บาท ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย ต่อไร่ 437.00 บาท ต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 9,362.92บาท ด้านผลตอบแทน รายได้สุทธิ 20,637.08 บาท และ กำไรสุทธิ 20,200.00 บาท เกษตรกรทั้งหมด มีวิธีการตลาด 2 ช่องทางดังนี้ ช่องทางที่ 1 เกษตรกร ศูนย์รับผลผลิต และบริษัทส่งออก ช่องทางที่ 2 เกษตรกร พ่อค้าขายส่ง พ่อค้าขายปลีกและผู้บริโภค แนวทางการส่งเสริมการตลาด เกษตรกรต้องการให้ผลผลิตได้มาตรฐานตามที่กำหนด ข้อเสนอแนะ เกษตรกร ต้องการช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้น การป้องกันโรคและแมลงและการชลประทานและการบริหารจัดการน้ำ ทำให้เกษตรกรมีความมั่นคงในรายได้

พงศ์ศิริภพ ทองดีรวสุรเกตุ (2559) ผลงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการปลูกข้าวของกลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยทำให้พบว่า การเพาะปลูกข้าวแบบใช้สารเคมีผสมชีวภาพมีผลตอบแทนจากการเพาะปลูกที่สูงที่สุด เนื่องจากผลผลิตได้จำนวนมากและต้นทุนการผลิตที่ใช้มีสัดส่วนที่ต่ำกว่าผลตอบแทนที่ได้รับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร ได้แก่ ค่าปุ๋ยเคมี ค่ายากำจัดวัชพืช แมลงและฮอร์โมนต่างๆมีราคาที่สูง และความไม่แน่นอนของราคาในการจำหน่ายผลผลิตที่มีความผันผวนตามลำดับ

ปิยะราช เตชะสืบ (2557) ผลงานวิจัยเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนโครงการปลูกผักกูดช่วยปลดสารพิษเพื่อการค้าในจังหวัดลำปาง ผลการศึกษา พบว่า การลงทุนมีต้นทุนการผลิตรวม 341,473.44 บาท รายได้รวม 1,189,246.40 บาทและต้นทุนเฉลี่ย กิโลกรัมละ 63.16 บาท มีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เท่ากับ 3 ปี กับ 2 เดือน 4 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) เท่ากับ 39,298.16 บาท อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return) ภายในโครงการเท่ากับร้อยละ 11.32 ถือว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ยอมรับได้

อัจฉรา กลิ่นจันทร์ (2557) นำเสนอบทความเรื่องการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าการลงทุนปลูกข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรทั้ง 3 ขนาดมีความเป็นไปได้ในการลงทุนโดยเฉพาะเกษตรกรที่ปลูกข้าวอินทรีย์ในพื้นที่ขนาดเล็ก

ฉวีวรรณ สุตจิตร (2556) นำเสนอบทความเรื่องการศึกษาเก็บข้อมูลองค์ประกอบผลผลิต ผักบึงจัน ในงานทดลองวิจัย ของส่วนการใช้น้ำชลประทาน พบว่า พันธุ์ผักบึงจันที่ปลูกเพื่อการค้า ซึ่งได้แก่ พันธุ์พิจิตร 1 มีลักษณะเด่น คือมีใบแคบ เรียวยาว ชูตั้ง ลำต้นจะมีสีเขียวอ่อน ความยาวและความสูงของต้นอยู่ที่ ประมาณ

30 – 35 เซนติเมตร มีอายุเก็บเกี่ยว 20 – 25 วัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ตรงกับความต้องการ ของตลาดเพื่อการส่งออก ผลผลิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 3,415 กิโลกรัมต่อไร่

รวีสสาร สุธาโตและคณะ (2556) การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานของข้าวไทย : ข้าวหอมมะลิบรรจุถุง พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ ยังไม่รู้จักรตราเครื่องหมายรับรอง มาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงที่จำหน่ายในประเทศ (รูปพนมมือ) การนำผลผลิตไปขายเกษตรกรจะไม่ทราบข้อมูลความชื้นข้าวเปลือก เปอร์เซ็นต์ต้นข้าว และความบริสุทธิ์ของข้าวหอมมะลิ ผู้ประกอบการข้าวถุงแต่ละรายเน้นการแข่งขันด้านราคาเป็นหลัก เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภค

สมเพียร เกษมทรัพย์และคณะ (2553) การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก พบว่า ฤดูหนาวให้ผลตอบแทนต่ำกว่าฤดูฝน ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างพันธุ์บัวหลวงกับบัวฉัตรในแต่ละฤดู ผลตอบแทนของบัวหลวงสูงกว่าผลตอบแทนของบัวฉัตร ทั้งในฤดูร้อนและฤดูฝน แต่ในฤดูหนาวบัวฉัตรจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าบัวหลวง

สุภาวี ขุนทองจันทร์ (2556) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนกะหล่ำปลีของเกษตรกรลาว ภายใต้ข้อตกลงการผลิตในระบบพันธะสัญญาไทย - ลาว พบว่า เกษตรกรลาวมีรายได้จากการผลิตกะหล่ำปลี 22,372.22 พันกีบ ต่อเฮกเตอร์ ต้นทุนการผลิต 16,703.18 พันกีบ ต่อเฮกเตอร์ ได้กำไรสุทธิ 5,624.04 พันกีบ ต่อเฮกเตอร์ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรลาวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ประสบการณ์ในการปลูกกะหล่ำปลี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเลือกพื้นที่การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ศึกษาแบบเจาะจง โดยเลือกเกษตรกรที่ทำนาบัวตัดดอกในตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม ด้วยเหตุผลสำคัญคือ เกษตรกรยังขาดการวางแผนเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาบัวตัดดอก จึงเลือกพื้นที่ในการทำวิจัยเพื่อต้องการทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำนาบัวตัดดอกไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเรื่องการลดต้นทุน เพิ่มยอดขาย ทำให้ได้ผลตอบแทนเพิ่มมากขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐมที่ประกอบอาชีพทำนาบัวตัดดอก จำนวน 21 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐมที่ประกอบอาชีพทำนาบัวตัดดอก จำนวน 21 ราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากพิจารณาเห็นเกษตรกรผู้ทำนาบัวตัดดอก มีวิธีการปลูกและการเก็บเกี่ยวไม่ต่างกันมาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมาจากการสำรวจข้อมูล ณ ช่วงเวลาที่ทำการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ออกสำรวจด้วยตนเอง โดยพื้นที่เก็บข้อมูลเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยอาศัยอยู่ ซึ่งช่วงเวลานั้นมีเกษตรกรทำนาบัวตัดดอก 21 ราย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเก็บข้อมูลจากประชากร และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 6 ข้อ ได้แก่คำถามในประเด็นดังต่อไปนี้ เพศ, อายุ, ประสบการณ์การทำนาบัวตัดดอก, อาชีพการทำนาบัวตัดดอก, แหล่งกู้ยืมเงิน, จำนวนเงินกู้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำนาบัวตัดดอกของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ ได้แก่คำถามในประเด็นดังต่อไปนี้ พื้นที่ในการทำนาบัวตัดดอก, การปลูกและดูแลบำรุงนาบัวตัดดอก, แหล่งที่ได้มาของพันธุ์บัวตัดดอก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอกของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิดถามเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก มีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ ต้นทุนและค่าใช้จ่าย, เงินลงทุนในสินทรัพย์ (เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร), รายได้

ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สอบถามเกษตรกรที่ทำนาบัวตัดดอกในตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐมด้วยตนเอง โดยสอบถามข้อมูลอย่างละเอียด เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยใช้สถิติพื้นฐาน การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดคำนิยาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ท่าน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.3 ทดสอบแบบสอบถามกับเกษตรกรในพื้นที่วิจัย จำนวน 3 ราย เพื่อปรับแบบสอบถามให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และข้อมูลแล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปลงพื้นที่สัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำนาบัวตัดดอกในตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 21 ราย

5.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการประมวลผลและหาค่าสถิติ

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย การตีความข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผล

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลที่รวบรวม ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ แบ่งเป็น

7.1 การนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

7.2 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยได้กำหนดข้อมูลด้วยวิธีการสรุปเป็นตัวเลข และแปลข้อความในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

จากผลการสรุปวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอกในตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม เป็นดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 21 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.71 อายุ 41-50 จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.15 ประสบการณ์การทำนาบัวตัดดอกมากกว่า 5 ปี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.15 การทำนาบัวตัดดอกเป็นอาชีพหลักจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.43 ไม่มีการกู้ยืมเงินจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.14

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกบัวตัดดอก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 21 ราย มีพื้นที่ในการปลูกบัวตัดดอก 5 ไร่ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.10 มีพื้นที่ในการปลูกบัวตัดดอกเป็นที่ดินเช่า จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.48 การปลูกบัวตัดดอกแบบใส่ปุ๋ยเคมีและฉีดยา จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.48 และได้พันธุ์บัวตัดดอกมาจากพื้นที่ที่ทำนาบัวตัดดอก จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.71

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 21 ราย มีต้นทุนทั้งหมดในการทำนาบัวตัดดอกเฉลี่ยต่อไร่ ประกอบด้วยต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตในการทำนาบัวตัดดอกร้อยละ 64.05 ต้นทุนค่าค่าแรงงานร้อยละ 34.02 และต้นทุนค่าพันธุ์บัวตัดดอก ร้อยละ 1.93

มีเงินลงทุนในสินทรัพย์ในการทำนาบัวตัดดอกเฉลี่ยต่อไร่ ประกอบด้วยสินทรัพย์ประเภทเครื่องสูบน้ำ คิดเป็นร้อยละ 38.84 สินทรัพย์ประเภทท่อสูบน้ำคิดเป็นร้อยละ 32.70 สินทรัพย์ประเภทเรือเก็บบัวตัดดอก คิดเป็นร้อยละ 26.98 และสินทรัพย์ประเภทมิดคิดเป็นร้อยละ 1.48

มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในการทำนาบัวตัดดอก ให้ผลผลิตเฉลี่ย 762 กำต่อไร่ มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ในการทำนาบัวตัดดอก 15,964 บาทต่อไร่ มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการทำนาบัวตัดดอกเฉลี่ย 8,779 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,774 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 412 บาทต่อไร่

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทำนาบัวตัดดอกเฉลี่ยต่อไร่ มีอัตรากำไรต่อต้นทุน 1.22 เท่า อัตรากำไรต่อยอดขาย 0.55 เท่า อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) 0.90 เท่า และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) 3.33 เท่า

อภิปรายผลการวิจัย

1. ต้นทุนการทำนาบัวตัดดอกประกอบด้วย ต้นทุนและค่าใช้จ่าย 3 รายการที่สำคัญ ได้แก่ ต้นทุนค่าวัตถุดิบพันธุ์บัวตัดดอก ร้อยละ 1.93 ต้นทุนค่าแรงงาน 34.02 และค่าใช้จ่ายการผลิต ร้อยละ 64.05 จะเห็นได้ว่าการทำนาบัวตัดดอกของเกษตรกร มีสัดส่วนของต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในงานวิจัยของ รศ.ดุซนตรี พรหมทัต (2559) ที่ศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและวิธีการตลาดผักปลอดภัย : กรณีศึกษาผักบั้งจีน ได้ทำการเก็บข้อมูลที่ตำบลสิงหนาท อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพบว่าผลการวิจัยค่าพันธุ์ผัก ร้อยละ 42.33 ค่าแรงงาน ร้อยละ 36.07 และค่าใช้จ่ายการผลิต ร้อยละ 21.60 จะเห็นได้ว่าการปลูกผักบั้งมีสัดส่วนต้นทุนค่าพันธุ์ผักมากที่สุด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแล้วจะเห็นว่าต้นทุนมีความแตกต่างกัน เป็นผลมาจากเกษตรกรตำบลคลองโยง ส่วนมากจะลงมือทำเอง จ้างในส่วนที่จำเป็น และพันธุ์บัวตัดดอกส่วนมากก็จะมาจากในพื้นที่ทำการเพาะปลูก ซึ่งได้พันธุ์บัว

ที่ราคาไม่แพง เนื่องจากเป็นการขายให้คนในพื้นที่เดียวกันเอง ส่วนต้นทุนค่าแรงที่ไม่สูงมากเนื่องมาจากเกษตรกรในพื้นที่นิยมการจ้างไถพรวน และทำการเก็บเกี่ยวผลิตเอง

2. ผลตอบแทนในการลงทุนทำนาบัวตัดดอก ได้กำไรสุทธิ 8,779 บาทต่อไร่ จะเห็นได้ว่า เกษตรกรยังมีกำไรสุทธิต่อไร่ ซึ่งกำไรสุทธินี้ มาจากรายได้ที่ได้จากการขายบัวตัดดอกเฉลี่ย 15,964 บาทต่อไร่ หักต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้วโดยเฉลี่ย 7,185 บาทต่อไร่ ดังนั้นเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น เกษตรกรจะต้องไปลดต้นทุนในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายการผลิตลงเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รศ.ดุษฎี พรหมทัต (2559) ที่ศึกษาด้านทุน ผลตอบแทนและวิธีการตลาดผักปลอดภัย : กรณีศึกษาผักบุงจิ้น ได้ทำการเก็บข้อมูลที่ตำบลสิงหนาท อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพบว่าผลการวิจัย มีกำไรสุทธิ 20,200 บาทต่อไร่ จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยที่สอดคล้องคือผลตอบแทนที่ได้ยังเป็นกำไรและสอดคล้องกับการวิจัยของ ปิยะราช เตชะสีย (2557) ผลงานวิจัยเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนโครงการปลูกผักกูดช่วยปลอดสารพิษเพื่อการค้าในจังหวัดลำปาง ผลการศึกษา พบว่า การลงทุนมีต้นทุนการผลิตรวม 341,473.44 บาท รายได้รวม 1,189,246.40 บาทและต้นทุนเฉลี่ย กิโลกรัมละ 63.16 บาท มีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เท่ากับ 3 ปี กับ 2 เดือน 4 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) เท่ากับ 39,298.16 บาท อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return) ภายในโครงการเท่ากับร้อยละ 11.32 ถือว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ยอมรับได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ทำนาบัวตัดดอกต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง จึงควรหาแนวทางลดต้นทุนค่าปุ๋ย ค่ายา น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น เพื่อให้การทำนาบัวเก็บดอกมีต้นทุนที่ต่ำลงผลตอบแทนที่จะได้รับก็จะสูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีกำไรสุทธิต่อไร่ แต่ก็ยังมีค่าใช้จ่ายที่สูงซึ่งเกษตรกรอาจไปขอคำแนะนำในการลดต้นทุน หรือเพิ่มช่องทางการขายได้จากเกษตรกรจังหวัด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาแนวทางในการเพิ่มผลผลิตในการทำนาบัวตัดดอกให้มีสูงขึ้น และศึกษาแนวทางการลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการทำนาบัวตัดดอก เพื่อให้ได้ผลตอบแทนคือกำไรเพิ่มมากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

วศิวัฒน์ วศินสมบัติ.(2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของธุรกิจผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.รายงานการวิจัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉวีวรรณ สุดจิต.(2556). การเก็บข้อมูลองค์ประกอบผลผลิตผักบุงจิ้น ในงานทดลองวิจัย ของส่วนการใช้น้ำชลประทาน.วารสารข่าวเกษตรชลประทาน : ปีที่ 17 ฉบับที่ 67 ตุลาคม-ธันวาคม2556 (หน้า 2-8).

เฉลิมขวัญ ครูบุญยงค์.(2554). การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน.กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด(มหาชน)

ดุษฎี พรหมทัต.(2559). ต้นทุน ผลตอบแทนและวิธีการตลาดผักปลอดภัย : กรณีศึกษาผักบุงจิ้น.งานวิจัยกองทุนส่งเสริมงานวิจัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา.

- ดวงรัตน์ กาญจนเจริญ.(2533). **ต้นทุน ผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก.**วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลคลองโยง.(2560). **ข้อมูลเทศบาลตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.**สืบค้น
จาก <http://www.khlongyong.go.th/about>.
- ปิยะราช เตชะสีก.(2557). **ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุน โครงการปลูกผักกูดช่วยปลดสารพิษเพื่อ
การค้าในจังหวัดลำปาง.**การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- พงศ์ศิริภพ ทองดีวิสุรเกตุ.(2559). **การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน
การปลูกข้าวของกลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดกาญจนบุรี.**รายงานการวิจัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์.
- เพชร ชุมทรัพย์.(2554). **การวิเคราะห์งบการเงิน.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รวีสสาร สุชาโตและคณะ.(2556). **การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานของข้าวไทย : ข้าวหอมมะลิบรรจุง.
จดหมายข่าว งานวิจัยเชิงนโยบายเกษตร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนเมษายน-มิถุนายน 2556.**
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์.(2557). **การบัญชีต้นทุน.** พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
- สมเพียร เกษมทรัพย์ และคณะ.(2533). **ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาบัวตัดดอก.**วารสาร
เกษตรศาสตร์ (สังคม) : ปีที่ 11 (หน้า 226-31).
- สุขใจ ตอนปัญญา.(2554). **ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกรหมู่ 5 ตำบลหัวดง
อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร.**การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.
- สุภาวี ทองขุนจันทร์.(2556). **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกะหล่ำปลีของเกษตรกรลาวภายใต้
ข้อตกลงการผลิตในระบบพันธะสัญญาไทย-ลาว.**วารสารบริหารธุรกิจ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- อัจฉรา กลิ่นจันทร์.(2557). **การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวอินทรีย์ ในจังหวัดเพชรบูรณ์.
รายงานการวิจัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.**
- BUIL FREE WEBSITE OF YOUR OWN ON TRIPOD.(2560). **ต้นทุนการผลิต.**สืบค้นจาก.
http://member-production.tripod.com/Recycled/Dd74/page1_5.html.